

Nemateriālā kultūras mantojuma apgūšanas un pārmantošanas programma
Pulkā eimu, pulkā teku

Stāstnieku konkursa “TECI, TECI, VALODIŅA” Valmieras novada pusfināla

Nolikums

(pēc Valsts izglītības attīstības aģentūras 2025. gada 23. septembra rīkojuma Nr. 1.-5.2/340)

MĒRĶIS

Bērnu un jauniešu kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā lietpratības veicināšana un iesaistīšanās Dziesmu un deju svētku tradīcijas saglabāšanā un kopšanā.

UZDEVUMI

Mutvārdu kultūras izpratnes veicināšana, stāstīšanas tradīciju atjaunošana, uzturēšana un attīstīšana, rosinot pašizpaušmi stāstīšanas jomā un aktīvi līdzdarbojoties mūsdienu tautas mutvārdu kultūrā.

Stāstīt prasmes un valodas izjūtas attīstīšana, vārdu krājuma bagātināšana, runas un saziņas prasmju izkopšana.

ORGANIZĒTĀJI

Valmieras novada pusfinālu rīko Valmieras novada pašvaldība sadarbībā ar konkursa „Teci, teci, valodiņa” Valmieras novada pusfināla koordinators, Valmieras Jaunatnes centru “VINDA”, Valmieras Integrēto bibliotēku, Valmieras pilsētas un Valmieras novada izglītības iestādēm.

Konkursa finālu Rīgā rīko Valsts izglītības attīstības aģentūra (VIAA) sadarbībā ar tradicionālās kultūras biedrību „Aprīka”, Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisiju, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtu, novadu bērnu un jauniešu folkloras kopu koordinatoriem un pusfinālu koordinatoriem.

DALĪBNIEKI

Konkursā piedalās Valmieras pilsētas un Valmieras novada izglītības iestāžu audzēkņi, - bērni un jaunieši, kuri interesējas par tautas mutvārdu daiļradi un paši ir un vēlas būt aktīvi stāstītāji dažādās ikdienas un svētku situācijās.

DALĪBNIEKA PERSONAS DATU APSTRĀDE

Dalībnieki var tikt fotografēti vai filmēti, un fotogrāfijas un audiovizuālais materiāls var tikt publiskots ar mērķi popularizēt bērnu un jauniešu radošās un mākslinieciskās aktivitātes un atspoguļot to norises sabiedrības interesēs un kultūrvēsturisko liecību saglabāšanā.

Dalībnieka pedagogs ir informēts par pilngadīga dalībnieka un nepilngadīga dalībnieka vecāka vai aizbildņa rakstisku piekrišanu (brīvā formā) par to, ka dalībnieks var tikt fiksēts audio, audiovizuālā un fotogrāfiju veidā un viņa personas dati var tikt apstrādāti. Informācija par VIAA veikto personas datu apstrādi ir pieejama: <https://www.viaa.gov.lv/lv/personas-datu-apstrade-valsts-izglitiba-attistibas-agentura>

NORISE

Šīgada skolu stāstnieku konkursa temats - „VISAS UPES TEK UZ JŪRU...”

Konkursam ir trīs kārtas: ceturtdaļfināls jeb skolas līmenis, pusfināls (novada jeb reģionālais līmenis), fināls (valsts līmenis).

1. kārtā – ceturtdaļfināli - līdz 2025. gada 13. novembrim notiek izglītības iestādēs.

2. kārtā – Valmieras novada pusfināls – notiks 2025. gada 20. novembrī plkst. 10.00 Valmieras Integrētās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā.

3. kārtā – konkursa fināls. Dalībnieki ir konkursa pusfināla uzvarētāji. Koordinators līdz **2025. gada 26. novembrim** fināla rīkotājam – VIAA – iesniedz aizpildītu pieteikuma anketu par katru no konkursa fināla dalībniekiem un kopīgu pusfināla uzvarētāju sarakstu VIAA Nemateriālā kultūras mantojuma nodaļas folkloras projektu koordinatorei Mārai Mellēnai uz e-pastu: mara.mellena@viaa.gov.lv.

Konkursa fināls paredzēts **2025.gada 29.novembrī** Rīgas Latviešu biedrībā. Konkursa finālu rīko VIAA sadarbībā ar tradicionālās kultūras biedrību “Aprīka”, Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisiju, vērtē tradicionālās kultūras speciālistu komisija, piešķirot *Mazā stāstnieka, Lielā stāstnieka, Dižā stāstnieka* un *Stāstnieku ķēniņa* nosaukumus.

KONKURSA NOSACĪJUMI

Stāstījums ir latviešu literārajā valodā, dialektā vai izloksnē. Uzstāšanās ilgums ir ne vairāk par piecām minūtēm. Ja dalībniekam nepieciešams ilgāks uzstāšanās laiks, par to iepriekš jāvienojas ar konkursa rīkotājiem. Vērtēšanas komisijai ir tiesības pārtraukt dalībnieka uzstāšanos, ja laika ierobežojums tiek pārsniegts. Uzstāšanās sākumā konkursa dalībnieks **īsi iepazīstina ar sevi** (vārds, uzvārds, skola, klase, dzīves vieta, var būt arī īss pašraksturojums) un paša izvēlēta secībā stāsta:

Jaunākajā grupā (1.- 4.klase) un vidējā grupā (5.- 6.klase) dalībnieks stāsta:

*pasaku,

*atgadījumu no savas vai radnieku dzīves

* un vienu anekdoti vai kādu citu īsu folklorai piederīgu stāstījumu: ātrrunu, mīklu utt.

Vecākajā grupā (7.-12.klase un studenti līdz 21 gada vecumam): dalībniekiem ir iespēja brīvi izvēlēties, kādi un cik stāsti tiek sagatavoti konkursam un stāstīti, bet vismaz divus žanru un stila ziņā atšķirīgus stāstus. Svarīgi, lai stāstījumi iekļautos uzstāšanās laikā (5 minūtes), latviešu folkloras tradicionālo stāstījumu žanru sistēmā (pasaka, teika, nostāsts, anekdote u.c.) un stāstnieks ņemtu vērā stāstīšanas situācijas īpatnības. Nevajadzētu izmantot autora sacerētu, publicētu tekstu (humoresku, literāro pasaku, grāmatas fragmentu utt.). Stāstnieks var izmantot palīgīdzekļus – mūzikas instrumentus un priekšmetus (lelles, īpašus apģērba gabalus, stāstījumā pieminētas lietas utt.), drīkst izmantot tēlojumu un darbību, kā arī iesaistīt publiku dialogos un stāstījuma norisēs, taču jāņem vērā, ka **galvenais ir stāsts un mutvārdu stāstījums**.

Ja dalībnieks 3 reizes pēc kārtas finālā ieguvis Dižā stāstnieka titulu, viņš var piedalīties *Stāstnieku ķēniņa* sacīkstēs.

Stāstnieku ķēniņa pretendentu sacīkstes uzdevumi katru gadu ir savi, un tie tiek paziņoti

dalībniekiem vismaz nedēļu pirms konkursa. Vismaz 10 dienas pirms konkursa pretendenti informē fināla organizatori, kādā veidā viņi vēlas saņemt šos noteikumus (norādot e-pastu vai citu kontaktinformāciju).

PIETEIKŠANĀS

Dalībniekus var pieteikt dalībnieku sagatavotāji (skolotāji, bibliotekāri u.c.) vai lielākās skolās - visu dalībnieku kopīgs pieteicējs (piem., direktora vietnieks audzināšanas jomā), **līdz 2025. gada 14.novembra vakaram** elektroniski iesniedzot aizpildītas pieteikuma anketas par katru no konkursa pusfināla dalībniekiem (*pielikums Nr.1*) un nosūtot uz agrita.gruzdina@valmiera.edu.lv

Dalībai finālam novada koordinators pēc pusfināla kārtas norises, **ne vēlāk kā līdz 2023. gada 25. novembrim** nosūta finālistu sarakstu un pieteikumus VIAA folkloras projektu koordinatorei Mārai Mellēnai mara.mellena@viaa.gov.lv.

Tie *Dižie stāstnieki*, kas konkursā aicināti piedalīties ārpus kārtas, paši nosūta savas pieteikuma anketas VIAA folkloras projektu koordinatorei Mārai Mellēnai mara.mellena@viaa.gov.lv līdz 2025. gada 21. novembrim.

Konkursa „Teci, teci, valodiņa” pusfinālam no katras izglītības iestādes var izvirzīt šādu dalībnieku skaitu:

- līdz 2 dalībniekiem no izglītības iestādes, kurā ir līdz 100 audzēkņiem;
- līdz 3 dalībniekiem no izglītības iestādes, kurā ir līdz 200 audzēkņiem;
- līdz 4 dalībniekiem no izglītības iestādes, kurā ir līdz 300 audzēkņiem;
- līdz 5 dalībniekiem no izglītības iestādes, kurā ir 400 un vairāk audzēkņu.

No bibliotēkām - līdz 2 dalībniekiem.

VĒRTĒŠANA

Vērtēšana notiek **trijās** vecuma grupās:

- jaunākā (1.- 4.klase),
- vidējā (5.- 6.klase),
- vecākā (7.- 12.klase un studenti līdz 21 gada vecumam).

Vērtēšanas kritēriji:

- tekstu izvēle (zināmi vai maz dzirdēti, cik interesanti un piemēroti situācijai un stāstnieka vecumam);
- valodas precizitāte un izteiksmīgums (**dzirdamība(!)**, saprotamība, izrunas un intonācijas precizitāte, nesamākslotība, pauzes, domas skaidrība, konsekvents valodas stila un izloksnes lietojums);
- priekšnesuma izveide (tekstu sagatavošana un piemērošana stāstīšanai, stāstījuma raitums un gludums, stāstījumu sasaistīšana, precīzs ievads un nobeigums, teksta iespēju izmantošana – dialogi, mūsdienu konteksti, klausītāju iesaistīšana);
- attieksme pret žanru tradīcijām un tekstu saturu (stāstu žanriskās piederības apzināšanās, kompozīcijas skaidrība, izpratne par to, kas un kāpēc tiek stāstīts un kāds ir šī stāsta vēstījums, saskaņa ar stāstītāja dzīves pieredzi, klausītājiem

nezināmo vai nesaprotamo vārdu un reāliju paskaidrošana);

- spēja piesaistīt un noturēt klausītāju uzmanību;
- stāstnieka tēls (apgērbs, stāja, „stāsts par sevi”) un neverbālo izteiksmes līdzekļu lietojums (nesamāksloti žesti, mīmika, saziņas prasmes, iejušanās stāsta tēlos un notikumos).

Saskaņā ar minētajiem kritērijiem, katrs vērtētāju kopas (žūrijas) loceklis katru konkursa dalībnieku vērtē 1 līdz 10 punktu ietvaros:

- 10 punkti - „izcili”,
- 9 punkti - „teicami”,
- 8 punkti - „ļoti labi”,
- 7 punkti - „labi”,
- 6 punkti - „gandrīz labi”,
- 5 punkti - „viduvēji”,
- 4 punkti - „gandrīz viduvēji”,
- 3 punkti - „vāji”,
- 2 punkti - „gandrīz vāji”,
- 1 punkts - „ļoti vāji”

Pusfinālā iegūstamās nominācijas

Lielais stāstnieks (R) - I pakāpes diploms (izvirzīts finālam Rīgā)

Lielais stāstnieks - II pakāpes diploms

Mazais stāstnieks - Atzinība

Jaunais stāstnieks - Pateicība

Finālam izvirzīto dalībnieku skaits ir saistīts ar kopējo dalībnieku skaitu, tālab var mainīties.

Valmieras novada pusfināla vērtētāju kopā jeb žūrijā tiek uzaicināti Vidzemes vai citu Latvijas novadu stāstnieki, kuru pieredze stāstniecībā ļauj būt par vērtētāju.

Uz finālu izvirzāmo dalībnieku skaitu nosaka, ņemot vērā konkursa dalībnieku skaitu, folkloras kopu skaitu novadā, dalībnieku priekšnesumu kvalitāti un iepriekšējo gadu panākumus finālā, savlaicīgi konsultējoties ar konkursa rīkotājiem un ņemot vērā, lai fināla dalībnieku kopējais skaits nebūtu vairāk par aptuveni 100.

FINANSĒJUMS

Konkursa pirmo kārtu finansē izglītības iestādes.

Pusfināla norisi finansē Valmieras Jaunatnes centrs “VINDA” un Valmieras novada pašvaldība.

PROJEKTA VADĪTĀJA – VIAA folkloras projektu koordinatore Māra Mellēna, 26522141,
e-pasts mara.mellena@viaa.gov.lv

VALMIERAS NOVADA PUSFINĀLA ORGANIZATORI

„Teci, teci, valodiņa” Valmieras novada pusfināla koordinatore
Tālr.29165815 agrita.gruzdina@valmiera.edu.lv

Agrita Gruzdiņa

Valmieras bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļas
vecākā bibliotekāre, eksperte
Tālr. 29334028 E-pasts: agita.lapsa@vb.valmierasnovads.lv

Agita Lapsa

Valmieras Jaunatnes centra “Vinda” direktore

Elita Skrastiņa

Tālr. 29446642 E-pasts elita.skrastina@valmiera.edu.lv

Pieteikuma anketa**Stāstnieku konkursa “TECI, TECI, VALODIŅA” Valmieras novada
pusfinālam**

līdz 2025. gada 14. novembrim iesūtīt uz e-pasta adresi agrita.gruzdina@valmiera.edu.lv

Valstspilsēta /reģions	
Izglītības iestāde	
Dalībnieka vārds, uzvārds	
Vecums	
Klase/kurss/grupa	
Pedagogs/i (vārds, uzvārds)	
Piedāvātās programmas īss apraksts	
Kuru gadu piedalās konkursā novadā un kad piedalījies finālā Rīgā	
Pieteicēja tālrunis	
e-pasts	

Pieteicējs : _____

Datums: _____